

VERTINIMO INSTRUKCIJA

I TEKSTAS

Nemunas – Lietuvos upių tėvas

Klausi- mo Nr.	Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
1.	Mokinys atsako, kad Nemunas išteka Baltarusijoje. <i>Pvz.: Nemunas išteka iš Baltarusijos.</i>	1	Neteisingų atsakymų pvz.: <i>Nemunas išteka (įteka) į Baltarusiją. Į Kuršių marias. Lietuvoje.</i>
2.	Mokinio atsakymas susijęs su Nemuno vardo reikšmės paaiškinimu: <i>Nemuno vardas reiškia šlapią, balotą, raistotą, miškėtą upę.</i>	1	Taškas neskiriamas , jei mokinys atsakydamas parašo kitus tekste paminėtus Nemuno apibūdinimus, kurie nesusiję su jo vardo reikšme, bet labiau su upės reikšmingumu, pvz.: <i>Visų upių tėvas. Lietuvoje didžiausia upė.</i>
3.	Mokinys paaiškina, kad Nemunas – Lietuvos upių ir upelių tėvas, nes į jį savo vandenį plukdo didžiosios Lietuvos upės arba/ir, nes į jį įteka daugiau kaip 220 upių ir upelių. <i>Pvz.: Į jį įteka didžiosios Lietuvos upės. Į jį įtekėdavo apie 220 upių ir upelių.</i>	1	Taškas skiriamas, jei mokinys parašo citatą iš teksto arba dalis mokinio atsakymo yra citata iš teksto, o dalis – savais žodžiais.
4.	Atsakydamas mokinys nurodo du iš pateiktų atsakymų: <i>Nemunu susisiekdavo su kaimyninėmis šalimis ir miestais, plukdydavo prekes, vyko prekių mainai, prie Nemuno kūrėsi Lietuvos miestai: Druskininkai, Alytus, Kaunas.</i>	1	Taškas neskiriamas , jei mokinys parašo tik vieną įrodymą, kuris yra teisingas arba parašo du įrodymus, tačiau tik vienas iš jų yra teisingas. Taškas neskiriamas , jei mokinys rašo <i>Nemunu susisiekdavo su kaimyninėmis šalimis ir miestais</i> kaip dvi priežastis. Neteisingų atsakymų pvz.: <i>Todėl, kad nebuvo gatvių. Prie jos buvo daug piliakalnių.</i>
5.	Mokinys paaiškina, kaip Nemunas gynė lietuvius ir nuo ko gynė. <i>Pvz.: Gynė, nes šalia Nemuno, ant piliakalnių, būdavo statomos gynybinės pilys arba nes norėdami prieiti prie pilies, priešai pirmiausiai turėjo įveikti Nemuną (perplaukti Nemuną). Nuo ko gynė: nuo kryžiuočių, nuo priešų.</i>	2	2 taškai skiriami, jei mokinys paaiškina, kaip Nemunas gynė lietuvius ir nuo ko gynė. 1 taškas skiriamas, jei mokinys tinkamai paaiškina, kaip Nemunas gynė lietuvius arba nuo ko gynė.

Klausi- mo Nr.	Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
6.	Mokinys nurodo, kad posakis <i>plaukė nemunais</i> reiškia ką nors <i>gausiai, stipriai, srauniai tekantį</i>. <i>Pvz.: Kažkas labai srauniai teka. Labai gausiai plaukia.</i>	1	1 taškas skiriamas, jei mokinys nurašo citatą iš teksto: <i>norėdami paaiškinti apie ką nors gausiai tekantį, sakome: plaukė nemunais.</i> Neteisingų atsakymų pvz.: <i>Jeigu norim ką nors paaiškinti apie upę, tai sakom plaukė nemunais. Valtele plaukė pas kaimynus.</i>
7.	Mokinys parašo pavadinimą, nusakantį, apie ką buvo skaitytas tekstas: nurodytas upės pavadinimas <i>pvz.: Nemunas. Apie Nemuną ir pan.</i> arba pavadinimas –vaizdingas pasakymas. <i>pvz.: Nemunas – upių tėvas. Didysis Nemunas ir pan.</i>	1	Neteisingų atsakymų pvz.: <i>Lietuva.</i>
8.	Mokinys pažymi atsakymą <i>Ne</i> argumentuodamas, kad tekste rašoma, jog <i>čia kažkur jis palaidotas</i>. <i>Pvz.: Kažkur palaidotas.</i>	1	1 taškas skiriamas, jei mokinys nurašo citatą iš teksto: <i>Ragainėje gyveno pirmosios lietuviškos knygos autorius Martynas Mažvydas, čia kažkur jis palaidotas.</i> Taškas neskiriamas, jei mokinys pažymi atsakymą <i>Taip</i> arba <i>Ne</i>, tačiau pateikia netinkamą argumentą arba pažymi atsakymą <i>Taip</i> arba <i>Ne</i>, bet pasirinkimas neargumentuotas.
9.	Visi tekstai teisingai sujungti rodyklėmis su vietovėmis žemėlapyje: <i>Pasakojama, kad čia karaliavęs Mindaugas - Liškiavos piliakalnis.</i> <i>Iš čia laiškus siuntė didysis kunigaikštis Vytautas. Pilis buvo medinė, todėl sunyko – Merkinės piliakalnis.</i> <i>Čia gynėsi kunigaikštis Margiris su 4 tūkstančiais lietuvių. Jie padegė pilį, sumetė į ugnį savo turtus ir patys žuvo liepsnose – Punios piliakalnis.</i> <i>1341 metais čia žuvo kunigaikštis Gediminas. Ši viena dabar vadinama Gedimino kapu – Veliuonos kalnas.</i>	1	Taškas neskiriamas, jei bent vienas tekstas neteisingai sujungtas su vietoje žemėlapyje (arba nesujungtas su jokia vietoje).

II TEKSTAS
Lankstinukas „Kelionė Nemunu“

Klausi- mo Nr.	Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
1.	Pasirinktas variantas C	1	Už teisingą atsakymą.
2.	Mokinys nurodo, kad <i>priplauka</i> – tai laivų priplaukimo, sustojimo vieta. <i>Pvz.: Priplauka – tai krantas, kur reikia sustoti. Kur laivai stovi. Vieta valčiai priplaukti. Vieta, kur laivai atplaukia ir išplaukia.</i>	1	Taškas skiriamas, jei mokinys parašo, ką reiškia žodis <i>priplauka</i> nurašydamas citatą iš teksto. <i>Pvz.: Laivų priplaukimo, sustojimo vieta.</i>
3.	Mokinys sunumeruoja vietas tokia seka: 4. Konglomerato uola 2. Vytauto kalnas 3. Verknės upė 1. Birštono priplauka	1	Taškas neskiriamas , jei mokinys neteisingai pažymi bent vieną skaičių.
4.	Nurodomas kitas Konglomerato uolos pavadinimas ir pateikiamas paaiškinimas. <i>Pvz.: Ši uola vadinama „Ožkų pečiumi“, nes čia mėgusios laiptoti ir prieš saulę šildytis ožkos ar stirnos.</i>	1	Taškas neskiriamas , jei mokinys nenurodo, kad Konglomerato uola vadinama „Ožkų pečiumi“, bet paaiškina, kodėl ji taip vadinama arba mokinys nurodo, kad Konglomerato uola vadinama „Ožkų pečiumi“, bet nepaaiškina, kodėl ji taip vadinama. Neteisingų atsakymų pvz.: <i>Šėšių metrų aukščio uola primenantį bičių korį. Vytauto kalnas. Ožio kalnas.</i>
5.	Mokinys atsako, kad plaukimo valtimis taisyklės pateiktos todėl, kad žmonės žinotų, kaip reikia elgtis valtyje, kad neatsitiktų nelaimė. <i>Pvz.: Kad žmonės būtų atsargesni, saugesni, kad nenuskėstų. Kad žinotų, kaip elgtis valtyje. Nes jei nebus taisyklių, tai gali įvykti nelaimė.</i>	1	Taškas neskiriamas , jei išvardintos plaukimo valtinių taisyklės, <i>pvz.: Reikia dėvėti liemenę.</i> Neteisingų atsakymų pvz.: <i>Todėl, kad mokėtų plaukti. Kad daugiau žinotum apie upes.</i>
6.	Mokinys parašo dviejų upių pavadinimus: <i>Verknė ir Nemunas.</i>	1	Taškas neskiriamas , jei mokinys teisingai parašo tik vienos upės pavadinimą.
7.	Mokinys parašo, kad bilietas moksleiviui kainuotų 34 Lt (litas). <i>Pvz.: Man kainuotų trisdešimt keturis litus.</i>	1	Neteisingų atsakymų pvz.: <i>Bilietas kainuotų 60 Lt (lity). Apie 50 Lt.</i>

Klausi- mo Nr.	Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
8.	Mokinys parašo du įrodymus (sakinius iš teksto), kad tekste pateikta informacija yra tikra. Pvz.: - Nemunas tikra upė; - yra Birštono prielauka; - kunigaikštis Vytautas nepramanytas; - nes yra griežtos taisyklės; - yra kaina; - yra nuotraukų.	1	Taškas skiriamas, jei mokinys nurašo iš teksto du sakinius, įrodančius, kad tekste pateikta informacija yra tikra, pvz.: <i>Dar keliolika yrių ir atsidursime kur Verknės upė įteka į Nemuną. Nemuno krante atsiverai nuostabus reginys – Vytauto kalnas.</i> Taškas neskiriamas, jei teisingai parašytas vienas įrodymas, kad tekste pateikta informacija yra tikra (gali būti nurašytas iš teksto). Neteisingų atsakymų pvz.: <i>Draudžiama sėdėti ant valties krašto.</i> <i>Nes knygos nemeluoja.</i> <i>Nes taip skamba, kaip tikra.</i>
9.	Mokinys parašo du argumentus, kuriuos pateiktų draugams, norėdamas įtikinti juos plaukti Nemunu. Pvz.: <i>Pasakyčiau kainą.</i> <i>Nupasakočiau maršrutą.</i> <i>Galima pamatyti Vytauto kalną.</i> <i>Galima pamatyti Konglomerato uolą.</i> <i>Tai įdomus, nesudėtingas, kelių valandų maršrutas upe. Plauksim įdomiomis vietomis.</i>	1	Taškas neskiriamas, jei nurodytas vienas argumentas. Neteisingų atsakymų pvz.: <i>Aš pasakyčiau, kad bus linksma ir įdomu.</i>
10.1.	Mokinys parašo, kad iš anksto reikės <i>susitarti dėl kelionės Nemunu</i>. Pvz.: <i>Iš anksto susitarti.</i>	1	Neteisingų atsakymų pvz.: <i>Kad visi turėtų liemenes.</i> <i>Sausais drabužiais. Žiūronais.</i> <i>Maistu. Pinigais.</i> (Mokinys remiasi ne skaitytu tekstu, o savo patirtimi; nepaminėta, kad reikia iš anksto susitarti dėl kelionės).
10.2.	Mokinys parašo, kad iš anksto nereikės rūpintis <i>instruktoriaus paslaugomis, valties nuoma, gelbėjimosi liemenių nuoma</i>. Pvz.: <i>Maršrutu ir kelione.</i>	1	Taškas skiriamas jeigu mokinys parašo bent vieną iš išvardytų dalykų. Neteisingų atsakymų pvz.: <i>Nereikės rūpintis pašaliniais darbais. Maistu, gėrimais.</i> (Mokinys remiasi ne skaitytu tekstu, o savo patirtimi).

Klausi- mo Nr.	Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
11.	Mokinys parašo ir kuo skaityti tekstai panašūs, ir kuo skiriasi. <i>Pvz.: Tekstai panašūs tuo, kad jie apie Nemuną. Tekstai skiriasi tuo, kad pirmame tekste pasakojama apie kunigaikščių stovėjusias pilis prie Nemuno, o kitame apie kelionę Nemunu; vienas apie praeitį, o kitas apie ateitį.</i>	2	2 taškai skiriami, jei nurodyta, kuo tekstai panašūs ir kuo skiriasi. 1 taškas skiriamas, jei teisingai parašytas panašumas arba skirtumas. Neteisingų atsakymų pvz.: <i>Tekstai skiriasi tuo, kad viename pasakoja apie tikrus įvykius, o kitame apie netikrus.</i>
12.	Pasirinktas variantas C	1	Už teisingą atsakymą.